Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Enkhuizen
Postbus 11
1600 AA ENKHUIZEN

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
J. Gijtenbeek
BEL/RO

Doorkiesnummer (023) 514 3600
gijtenbeekj@noord-holland.nl

Betreft: zienswijze ontwerp bestemmingsplan Enkhuizerzand

Verzenddatum
14 MEI 2019

Kenmerk
583592/1217062

Uw kenmerk

Geacht college,

Op 3 april 2019 ontvingen wij uw kennisgeving dat het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied vanaf 4 april 2019 voor zes weken ter inzage is gelegd, met de mededeling dat binnen deze termijn zienswijzen kenbaar gemaakt kunnen worden.

Gelet op de provinciale belangen zoals verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (hierna: PRV) dienen wij de in deze brief opgenomen zienswijze op dit ontwerp bestemmingsplan in.

Samengevat betreft de zienswijze de volgende punten:
- Het stedenbouwkundig ontwerp sluit nog onvoldoende aan bij het eerder met elkaar opgestelde kader en de door GS overgenomen kritiekpunten van de ARO uit 2015;
- Voorwaarden Natura 2000;
- Onderbouwing waterveiligheid en klimaatadaptatie.

Toetsing aan provinciaal beleid

1. Artikel 5a PRV Nieuwe stedelijke ontwikkeling
Het plan is in maart 2017 regionaal afgestemd en daarmee wordt aan dit artikel van de PRV voldaan.

Nut en noodzaak van voorgestelde ontwikkelingen (zowel voor de realisatie van 200 recreatiewoningen als voor de verplaatsing van de seizoenscamping) is in een eerder stadium aangetoond. Dit hebben wij eerder bij de beantwoording van de prealabele vraag bevestigd.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

2. Artikel 8 PRV Aardkundige waarden
Voor de aardkundig waardevolle gebieden geldt in het bestemmingsplan een strikt regime voor bebouwing en gebruik. Er wordt voldoende rekening gehouden met de aardkundige waarden van dit gebied.

3. Provinciaal monument
De voorlanden zijn als provinciaal monument beschermd. Deze lopen ten noorden van Enkhuizen vanaf de noordoever van De Haling verder noordwaarts tot aan de vuurtoren De Ven. De beoogde ruimtelijke ontwikkelingen stoppen aan de zuidoever van De Haling, daarboven rust de bestemming groen. Deze bestemming betekent dat er geen aantasting van het provinciaal monument plaatsvindt. Op basis daarvan wordt geconcludeerd, dat er op grond van de erfgoedverordening Noord-Holland, geen bezwaar is tegen dit plan.

4. Artikel 15 PRV Ruimtelijke kwaliteit
Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied geldt artikel 15 (Ruimtelijke kwaliteit) van de PRV. De ARO heeft tweemaal geadviseerd over het plan. In onze prealabele reactie op uw plannen hebben GS de kritiekpunten van de ARO, op grond van artikel 15 PRV, onverkort overgenomen. In de periode daarna is een traject opgestart, waarbij in samenwerking met Palmbout Urban Landscapes ruimtelijke kaders voor het stedenbouwkundig ontwerp zijn uitgewerkt. Daarmee hebben wij gezamenlijk met u en de ontwikkelaar een toetsingskader ter waarborging van een goede ruimtelijke kwaliteit van het plangebied opgesteld. Tevens is een traject doorlopen met de verkenner Edwin van Uum. Het voorliggende stedenbouwkundige ontwerp is beoordeeld door Steven Slabbers, de huidige PARK (Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit). Wij hebben het advies van de PARK Steven Slabbers onverkort overgenomen.

Het advies van de PARK betreft het volgende:
Het thans voorliggend ontwerp doet geen recht aan de adviezen die de ARO in 2015 heeft meegegeven, beantwoordt onvoldoende aan de uitgangspunten van Palmbout en zet de museale beleving ernstig onder druk.

Mijn conclusie is dat het thans op de locatie geprojecteerde programma het laadvermogen van de plek overschrijdt. De ontwerptekening toont aan dat het aantal recratiewoningen, in combinatie met hun ligging aan het water, op gespannen voet staat met de opgave ruimtelijke kwaliteit te ontwikkelen.

Uit de door Van Uum onderzochten alternatieven blijkt dat op deze kwetsbare locatie de maximaal 200 recreatiewoningen aan het water niet op een kwalitatief hoogwaardige wijze inpasbaar zijn.

Of de maximaal 200 recreatiewoningen wel hoogwaardig inpasbaar zijn wanneer zij niet ieder aan vaarwater liggen laat zich thans niet beoordelen. Ontwerpend onderzoek moet dat uitwijzen. Daar had de ARO ook om verzocht. Op dit moment kan ik als PARK slechts de door de ARO gemaakte opmerking dat 'maximaal 200 recreatiewoningen voor deze lokatie mogelijk een te zwaar programma is' onderschrijven.

Het plan voor het recreatieterrein is in onvoldoende samenhang met het aanliggend Zuiderzeemuseum ontwikkeld, een museum waarvan de betekenis de lokale schaal overstijgt. Deze locatie, tussen voormalige Zuiderzee en de historische binnenstad van Enkhuizen en naast het Zuiderzeemuseum, overstijgt het lokale belang en verdient beter.

In het besef dat partijen inmiddels rekenen óp en rekenen mét dat programma is mijn advies de programmatische invulling te heroverwegen. Daarbij dienen de contouren van het vlekkenplan dat in 2015 in de ARO is behandeld als uitgangspunt. Met andere woorden, een zeewaartse uitbreiding kan hier, ook gezien de betekenis van het aanliggend Zuiderzeemuseum, niet aan de orde zijn.

De zichtlijnen vanaf de centrale zone op het IJsselmeer dienen voldoende breed te zijn. Om geen afbreuk te doen aan de museale beleving dient voldoende afstand tot het Zuiderzeemuseum te worden aangehouden en dient de bebouwing grenzend aan het Zuiderzeemuseum in hoogte en algehele uitstraling terughoudend te zijn.

Tot slot dient het terrein nadrukkelijk als een buitendijkse ontwikkeling herkenbaar te zijn

Mijn advies is met partijen aan tafel te gaan om op basis van het laadvermogen van deze plek mogelijke alternatieven te onderzoeken. In het verleden heeft men vanuit een programma een passend ruimtelijk concept willen ontwikkelen. Gezien de kwetsbaarheid van de locatie is het meer passend nu de omgekeerde weg te bewandelen, waarbij partijen vanuit een concept een passend programma identificeren. Ik adviseer tevens het nieuwe ontwerp wederom ter toetsing aan de ARO voor te leggen.

Wij nemen dit advies van de PARK onverkort over. Het advies van de PARK is daarom wat ons betreft richtinggevend.

5. Natura 2000

Het plangebied maakt deel uit van het Natura 2000-gebied IJsselmeer.

Voorgestelde ontwikkelingen met betrekking tot voorliggend project kunnen negatieve gevolgen hebben voor het Natura 2000-gebied IJsselmeer, waarbij met soortenbescherming rekening gehouden moet worden.

De conclusie uit de voortoets, die initiatiefnemer heeft op laten stellen, dat er geen significante negatieve effecten te verwachten zijn voor het Natura 2000 gebied IJsselmeer, wordt op dit moment nog niet onderschreven door de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN). Bovenstaande conclusie valt of staat met de juiste aannames, zoals bijvoorbeeld de aanname over de toename van de recreatiedruk.

In het rapport (Milieueffectrapportage) wordt tevens gesteld dat het aanleggen van de landtong en het graven van de nieuwe vaargeul tijdelijke werkzaamheden betreft waarvan de effecten alleen tijdens de aanleg aanwezig zullen zijn en daarom niet significant. Dit wordt door de RUD NHN betwijfeld.

6. Waterveiligheid

Daarnaast hebben wij gekeken of het aspect van waterveiligheid voldoende in het bestemmingsplan geborgd is. Dat is nog niet het geval. Vandaar dat geadviseerd wordt om dit samen met de gemeente, het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat te bespreken en dit af te stemmen op het huidige beleid op het gebied van waterveiligheid en klimaatadaptatie.

Proces

Graag willen wij uw college ten aanzien van het gevoerde proces nog wijzen op het volgende. Wij hebben vroegtijdig gecommuniceerd dat het van groot belang is dat het plan voorafgaand aan het in procedure brengen (terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan) aan ons ter beoordeling wordt voorgelegd. Dit om te bezien of voldoende tegemoet wordt gekomen aan de benoemde provinciale belangen.

Uw college is daar onvoldoende aan tegemoet gekomen door het plan op 18 maart jl. aan ons ter beoordeling toe te sturen, maar kort daarna op 4 april al ter inzage te leggen. Wij zijn hierdoor onvoldoende in de gelegenheid gesteld om inhoudelijk goed op het concept ontwerp te kunnen reageren.

Zienswijze

Gelet op de strijdigheid met artikel 15 PRV en de genoemde randvoorwaarden op het gebied van Natura 2000 en waterveiligheid brengen wij zienswijzen naar voren op het ontwerp van het bestemmingsplan Enkhuizerzand.

Indien het vastgestelde bestemmingsplan niet in overeenstemming is met de PRV, dan zullen wij een reactieve aanwijzing conform artikel 3.8 lid 6, gelezen in verbinding met artikel 4.2, van de Wro overwegen.

Om dit tijdig te kunnen beoordelen ontvangen wij graag de door burgemeester en wethouders vastgestelde Nota van Antwoord. Dat geldt ook voor het voorstel omtrent vaststelling van dit plan aan de gemeenteraad.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter